

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Spraw Obywatelskich
w Katowicach
ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice
tel. 0/32 255-41-61 wew.351

KARTA EWIDENCYJNA
miejsca pamięci
na terenie gminy Ruda Śląska

Nr ewidencyjny
WKOPWiM 32/01 -GW
CKMPN

1. Miejscowość /gmina/ położenie obiektu Ruda Śląska - Godula, ul. Karola Goduli (cmentarz)	2. Rodzaj obiektu /tablica, płyta, obelisk, pomnik, cmentarz, kwatery, grób wojenny, obóz, więzienie, miejsce walk itp./ 5 mogił wojennych Powstania śląskiego	3. Treść napisu Nazwiska poległych powstańców 1. Janus Alojzy + 7.05.1921 2. Lip Wincenty + 21.08.1919 3. Tuszy Juliusz + 18.08.1919 4. Maniura Józef + 18.08.1919 5. Nowak Herman + 25.08.1919	4. Data powstania obiektu, autor, fundator
5. Ocena stanu utrzymania obiektu /uszkodzenia, wandalizm, kradzieże, daty remontów/ dobry	6. Opis obiektu /rodzaj materiału, wymiary obiektu/ krzyże kamienne lastriko	7. Patronat społeczny /nazwa i adres/ administracyjny /nazwa i adres/ URZĄD MIEJSKI 41-709 w Rudzie Śląskiej	8. Literatura /czy obiekt jest ujęty w przewodnikach, inne opisy, broszury, opracowania, artykuły praso- we, książki itp./ J. S. Dworak, A. Ratka Przewodnik po Rudzie Śl" ... 35

<p>9. Miejsce na fotografię obiektu (opisane zdjęcia można załączyć do karty w kopercie)</p> <p>W ZAKŁADZIE I KOMPLET 5 ZDJĘĆ BARWNYCH. KĄDA MOGIŁA FOTOGRAFOWANA ODDZIELNIE</p> <p><i>[Signature]</i> 8.08.2000</p>	<p>10. Dane historyczne dotyczące obiektu.</p> <p>Nagrobki 5 poległych Powstańców Śląskich (1919, 1920, 1921)</p> <p>Miejsce pamięci z... do grobownictwa wo... n. terenie województwa śl... Ustawa z dnia 28 marca 1990 r. o grobach i cmentarzach wojennych /Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./</p>	<p>11. Data zaprowadzenia karty</p> <p>1994 r.</p> <p>Aktualizacja: sierpień 2000r. poz: 3, 7 <i>[Signature]</i></p>	<p>12. Dodatkowe uwagi</p>
	<p>13. Lokalizacja obiektu /opis lub szkic planu położenia obiektu/</p> <p>Ruda Śląska - Godula ul. Karola Goduli (cmentarz parafialny)</p>	<p>14. Prowadzący /Imię i nazwisko/</p> <p>Aleksandra Łuczyńska</p> <p>Zastępca Prezydenta Miasta <i>[Signature]</i> mgr inż. Jan Krawczyk Pieczęć i podpis Prezydenta, Burmistrza lub Wójta</p>	<p>15. Uwagi z przeprowadzonych kontroli</p>

13.10.1984

Ruda w liczbach. GODULA

Powstania śląskie w kamieniu

W pierwszym powstaniu śląskim poległo 17 Polaków z obszaru Rudy Śląskiej. Wzięło zaś w nim udział przeszło 600. Do większych walk powstańców z Grenzschutzem (zieloną policją niemiecką) doszło jedynie w Halembie i Lipinach.

Podczas drugiego zrywu, oddziały powstańcze zdołały zająć niemal cały obszar dzisiejszej Rudy Śląskiej oprócz Nowego Bytomia, gdzie stacjonowały wojska francuskie. W walkach wzięło udział 1100 rudzian, zginęło ich podobnie jak w pierwszym powstaniu — 17. Mieszkańcy Kochłowic, Wirka i Nowego Bytomia walczyli także pod Wielkimi Hajdukami. Zginęło tam 6 kochłowiczian.

W trzecim powstaniu, podczas którego doszło do zorganizowanych walk grup operacyjnych, uzbrojonych w broń maszynową i kreowanych przez wyszkolonych wojskowych wzięło udział aż 5600 rudzian z czego poległo 90. Na terenie Rudy Śląskiej doszło tylko do kilku potyczek. Regularne walki przeniosły się przede wszystkim na Górę św. Anny, Olszowę i Kędzierzyn.

★ ★ ★

Na fotografii prezentujemy nagrobek najmłodszego poległego w 1919 r. w Goduli powstańca, osiemnastoletniego **Józefa Maniury**. Na cmentarzu przy ul. Dworcowej znajdują się jeszcze trzy podobne nagrobki powstańców: **Juliusza Tuszy (1919)**, **Wincetego Lipy (1919)** i **Hermana Nowaka (1920)**.

Plebiscyt z 20 marca 1921 łączny dla Goduli i Chebzia dał wynik korzystny dla Polaków. Wyniki plebiscytu oraz III powstania śląskiego z maja 1921 r. zadecydowały, że decyzją Międzysojuszniczej Komisji obszar dworski Orzegów z siedzibą w Goduli podzielony został między Polskę i Niemcy. Polsce przypadło terytorium dawnego folwarku Kopanina, na którym położona jest Godula, Chebzie oraz część Orzegowa. (jak)

Foto: Arkadiusz Gola

Nr	Opis obiektu	Lokalizacja	Administrator
32/01	ALOJZY JANUS	dział - 7 rząd - 9 grób - 17	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Jana Chrzciciela ul. K. Goduli 22 41-703 Ruda Śląska 3
	WINCENTY LIP	dział - 7 rząd - 5 grób - 17	
	JULIUSZ TUSZY	dział - 7a rząd - 5 grób - 4	
	JÓZEF MANIURA	dział - 7a rząd - 5 grób - 5	
	HERMAN NOWAK	dział - 7A rząd - 6 grób - 6	

32/1 Gb 2017 do remontu

10.VII.
1897

Lip Wincenty
Powstaniec Śląski
† 21.VIII.
1919

KOTAS

GAWLIK

11.11.1900

I 2.2.

32/01-3

Ludka Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

Wzrost 176 216 22450
05P23 012 011 0000

Józef
Śląski

Cieslik

16 XII
1901
Maniura Józef
Powstaniec Śląski
+ 18 VIII
1919

RUDA

IK

AM02

18.12.1901

18.08.1919

Ruda Śl - Godula
IV morgin wojenne
nr 32/01

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Katowicach
Wydział Spraw Obywatelskich
40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25
000514259

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

2000r.

18 VII

1877

Tuszy Juliusz
Powstaniec Śląski

+ 18 VII

1919

Ruda śl Godula
III mogiła wojennej
nr 32/01.

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Katowicach
Wydział Spraw Obywatelskich
40-002 Katowice, ul. Jagiellońska 25
000614259

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

1.VIII
1877
y. Józef
taniec Śląski
+18.VIII
1919

2.XI
1901
Maniura Józef
Powstaniec Śląski
+18.VIII
1919

2.IV
1901
Nowak Herman
Powstaniec Śląski
+25.VIII
1920

1901
1920

Ruda Gł. - Godula

V wojenne wojenne

nr 32/01

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI

w Katowicach

Wydział Spraw Obywatelskich

40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 55

0000 14209

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

• 1 VII
1877

Tuży Juliusz
Powstaniec Śląski

+ 18. VIII
1919

I 2.3.

32/01-2

Reuda Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

14888 1 1 16 216 224536

Józef
Śląski

Cieslik
20 V 1905
09 IV 1932

18 XII
1901
Maniura Józef
Powstańiec Śląski
18 VIII
1913

RUDA
18 XII
1901
18 VIII
1913

Large rectangular stone with red and white markings.

1. 2.4.

32/01-1
Luda śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

Wzrost 1 118 210 52350

y Juljusz
Stanisław
+ 18. VII
1919

Maniura Jozef
Powstaniec Slaski
+18 lat
1913

7. IV
1901

Nowak Herman
Powstaniec Śląski

+25 YW
1920

I 2.5.

32/01-4

Ruda Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

5523 012 011 888

20 VI
1899
Janus Alojzy
Powstaniec Śląski
7 VII
1931

JERZY
LEITMONT

JANUS
AJCZ

GRACJA
JANUS
AJCZ

I 2.1.

327/01-5

Ruda Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

Jusz
Ślaski

Cieslik
1901-1919

16 XII
1901
Manura Jozef
Powstaniec Ślaski
+ 18 VIII
1919

RUDA
K
1902
1919

I 2.4.

32/01-1
Ludna Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

ASP23 012 0111 8888

1899
Janus Alojzy
Powstaniec Śląski
1991

Józef
Leimont

Józef
Józef

Józef
Józef

2000.

Ruda Śl - Godula

I magik wojenne 32/01

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Katowicach

Wydział Spraw Obywatelskich
40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25
000514259

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

10 VII
1897
Lip Wincenty
Powstaniec Śląski
† 21 VIII
1919

STEFAN
KOTAS

BENIAMIN
GAWLIK

CHRYSTIAN

Ruda Śl. Godula

Umowa wpisu 32/01

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Katowicach
Wydział Spraw Obywatelskich
40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25
000514259

2000r.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

10. VII
1897

Lip Wincenty
Powstaniec Śląski
† 21 VIII
1919

STEFAN
KOTAS

JANINA
GAWLIK
† 1919

7. XI. 1960

I 2.2.

32/01-3

Ruda Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

1116 216 22450

1839
Janus Alojzy
Powstaniec Śląski
1931

Jerzy
Leitman

I 2.1.

32/09-5

Luda śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie wojny ścisłej. Jego
Ustawa z dnia 13 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

1488 1116 316 27356
95523 010 911 1888

by Julius
Stanec Slaski
+ 18. VII
1919

Maniura Józef
Powstaniec Śląski
+ (8 y) 1919

7. IV
1901

Nowak Herman
Powstaniec Śląski

+25. YRM
1920.

I 2.5.

32/01-4

Leida śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1953 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

11110 210 12458

1 VII
1877

Tuszy Juliusz
Powstańlec Śląski

+ 18. VIII
1919

I 2.3.

32/01-2

Ruda Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

AGFA

1110 216 2353

32101 Duża Słupia

2003r.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

1877
TUSZY JULIUSZ
POBISZCZANIEC SLASKI
1910

↑
MICHALSKI
1877
1910

1891
MANIURA JOZEF
POBISZCZANIEC SLASKI
1915

MANIURA
JOZEF
POBISZCZANIEC SLASKI
1915

32/01 Rudo Śląskie

2008 r.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

1852 Juliusz
Powstaniec Śląski
+18 XII
1919

1816 XII
1901
Młodzi Józef
Powstaniec Śląski
+18 XII
1919

PACI
CZŁOWIEK
WIELKI
RPP

RESPONDE
ADVERBIA
VERBA
FRA
VERBA
VERBA

Mogily Powstańców Śląskich (Godula ul. 4-Goduli).

PSP230390 KKKKK

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

Wojewódzki Komitet Ochrony
Pamięci Walk o Wolność
Pamięć Katowice

32/1

Ruda Śl.

1917

TURZY JULIUSZ
POWSTANIEC SŁĄSKI
1917-1918

1918-1919

WANDURA JOSEF
POWSTANIEC SŁĄSKI
1918-1919

1918-1919

MIKULSKI
1918-1919

1918-1919

Michalski
1918-1919

1919

Nowak Herman
Powstaniec Śląski
+ 55 VII
1920

S.P.

1915-1918

1915-1918

03 3 7

32/01 Ruota Słpsha

2003N

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

S.P.
MAMRUSZ
1927
1997

1920.VIII
1987
LIP. WINCENTY
POWSTANIEC ŚLĄSKI
1.21.VIII
1989

03 3 7

32101 Duola Słpsh

2003v.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

20 VI
1899
Janus Alojzy
Powstanie Śląski
+ 7 V.
1991.

HELENA
BURZA
S. S. 1907
JANUS

'94 1:25

Mogły powstańców śląskich (godzina ul. X-goduli)

Wojewódzki Komitet Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
w Katowicach

32/1

Ruda Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

ARTUR
SZOPA
1915-1990
28.11.1987
RIP

7.IV
1901
Nowak Herman
Powstaniec Śląski
+25.VIII.
1920.

RESPONDER
ATYMA
WAGNITZ

WAGNITZ
WAGNITZ

WAGNITZ
WAGNITZ

94 125

Mogiły Powstańców Śląskich
1 godzina ul. K. Gołkowskiego

Wojewódzki Komitet Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
w Katowicach

32/1

Ruda Śl.

Miejsce pamięci zaliczono
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
/Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./